

A világ tetején

„Hogyan lett az 1925-ben született berettyóújfalui vidéki gyerekből olyan sportoló, aki előtt a világ meghajolt!”

Életútinterjú Szondy István olimpiai bajnok öttusázóval

Készítette: Krizsány Csenge Emese

Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium 8.d osztály

2015.

Témaválasztás indoklása:

Azért választottam ezt a témát, mert nagyon büszke vagyok a dédire. Családunkban ő az egyetlen ember, aki ennyi mindent elért a sportban. Olimpikon, világbajnok, Cegléd díszpolgára. Mi nagyon büszkék vagyunk rá, és az ő tiszteletére írom ezt az életútinterjút.

Mesélj szüleidről, testvéreidről, milyen volt a gyermekkorod?

1925. december 29-én születtem Berettyóújfaluban harmadik gyermekként. Egy bátyám és egy nővérem van. Kettőjük közül sajnos már csak Erzsébet nővérem él.

Pár évvel születésem után költöztünk Ceglédre. Itt kezdtem el sportolni.

Miért költöztetek Ceglédre? Hova jártál iskolába?

Apám kántor-tanító volt Hajdúbagason. A helyi iskolában tanított, mellette rendszeresen kántorizált a helyi gyülekezetben. Körülbelül három éves lehettem, amikor felajánlottak neki egy tanító-kántori állást Cegléden. Így kerültem ide a Buzogány utcába.

ÁLTALÁNOS ADATOK.

1. A család anyagi és anyagi: *Kondy, István*

2. A család állapota: *alk* anyagi, *Bihar* anyagi

3. Születési idő: *1925* hónap: *dec*, nap: *29*

4. Védő: *sem. Ad.*

5. Belső megnevezés?

6. Felső: mely nyelvtan? *sem. Ad.*

7. Születési: *alk*

8. Családi: *alk*

9. Mely ország jött be?

10. A család anyagi és anyagi, anyagi és anyagi: *alk Kondy, István*

11. A család anyagi és anyagi, anyagi és anyagi: *sem. Ad. család*

Külön Cegléd, *1925* dec. *29*

Buzogány

(P. IV.)

Törzslapja.

1. Születési idő: *1925 dec. 29*

2. Születési hely: *Bereghyfalva*

3. Házasság: *nagy*

4. Védő: *sem. Ad.*

5. Anyagi: *nagy*

6. Anyagi és anyagi: *alk*

7. A család anyagi és anyagi: *alk*

8. A család anyagi és anyagi: *alk*

9. A család anyagi és anyagi: *alk*

10. A család anyagi és anyagi: *alk*

11. A család anyagi és anyagi: *alk*

12. A család anyagi és anyagi: *alk*

13. A család anyagi és anyagi: *alk*

14. A család anyagi és anyagi: *alk*

15. A család anyagi és anyagi: *alk*

16. A család anyagi és anyagi: *alk*

17. A család anyagi és anyagi: *alk*

18. A család anyagi és anyagi: *alk*

19. A család anyagi és anyagi: *alk*

20. A család anyagi és anyagi: *alk*

21. A család anyagi és anyagi: *alk*

22. A család anyagi és anyagi: *alk*

23. A család anyagi és anyagi: *alk*

24. A család anyagi és anyagi: *alk*

25. A család anyagi és anyagi: *alk*

26. A család anyagi és anyagi: *alk*

27. A család anyagi és anyagi: *alk*

28. A család anyagi és anyagi: *alk*

29. A család anyagi és anyagi: *alk*

30. A család anyagi és anyagi: *alk*

31. A család anyagi és anyagi: *alk*

32. A család anyagi és anyagi: *alk*

33. A család anyagi és anyagi: *alk*

34. A család anyagi és anyagi: *alk*

35. A család anyagi és anyagi: *alk*

36. A család anyagi és anyagi: *alk*

37. A család anyagi és anyagi: *alk*

38. A család anyagi és anyagi: *alk*

39. A család anyagi és anyagi: *alk*

40. A család anyagi és anyagi: *alk*

41. A család anyagi és anyagi: *alk*

42. A család anyagi és anyagi: *alk*

43. A család anyagi és anyagi: *alk*

44. A család anyagi és anyagi: *alk*

45. A család anyagi és anyagi: *alk*

46. A család anyagi és anyagi: *alk*

47. A család anyagi és anyagi: *alk*

48. A család anyagi és anyagi: *alk*

49. A család anyagi és anyagi: *alk*

50. A család anyagi és anyagi: *alk*

51. A család anyagi és anyagi: *alk*

52. A család anyagi és anyagi: *alk*

53. A család anyagi és anyagi: *alk*

54. A család anyagi és anyagi: *alk*

55. A család anyagi és anyagi: *alk*

56. A család anyagi és anyagi: *alk*

57. A család anyagi és anyagi: *alk*

58. A család anyagi és anyagi: *alk*

59. A család anyagi és anyagi: *alk*

60. A család anyagi és anyagi: *alk*

61. A család anyagi és anyagi: *alk*

62. A család anyagi és anyagi: *alk*

63. A család anyagi és anyagi: *alk*

64. A család anyagi és anyagi: *alk*

65. A család anyagi és anyagi: *alk*

66. A család anyagi és anyagi: *alk*

67. A család anyagi és anyagi: *alk*

68. A család anyagi és anyagi: *alk*

69. A család anyagi és anyagi: *alk*

70. A család anyagi és anyagi: *alk*

71. A család anyagi és anyagi: *alk*

72. A család anyagi és anyagi: *alk*

73. A család anyagi és anyagi: *alk*

74. A család anyagi és anyagi: *alk*

75. A család anyagi és anyagi: *alk*

76. A család anyagi és anyagi: *alk*

77. A család anyagi és anyagi: *alk*

78. A család anyagi és anyagi: *alk*

79. A család anyagi és anyagi: *alk*

80. A család anyagi és anyagi: *alk*

81. A család anyagi és anyagi: *alk*

82. A család anyagi és anyagi: *alk*

83. A család anyagi és anyagi: *alk*

84. A család anyagi és anyagi: *alk*

85. A család anyagi és anyagi: *alk*

86. A család anyagi és anyagi: *alk*

87. A család anyagi és anyagi: *alk*

88. A család anyagi és anyagi: *alk*

89. A család anyagi és anyagi: *alk*

90. A család anyagi és anyagi: *alk*

91. A család anyagi és anyagi: *alk*

92. A család anyagi és anyagi: *alk*

93. A család anyagi és anyagi: *alk*

94. A család anyagi és anyagi: *alk*

95. A család anyagi és anyagi: *alk*

96. A család anyagi és anyagi: *alk*

97. A család anyagi és anyagi: *alk*

98. A család anyagi és anyagi: *alk*

99. A család anyagi és anyagi: *alk*

100. A család anyagi és anyagi: *alk*

Milyen gyermek voltál? Mivel töltötted el a szabadidődet? Kellett-e segítened otthon?

Mivel én voltam a legkisebb gyermek a családban, ezért mindenki óvott és féltett engem. Igen csenevész gyermek voltam. Leginkább egyedül játszottam. Rossz gyerek voltam, nagyon izgó-mozgó. Emlékszem, hogy 10 éves korom körül Debrecenben nyaraltam a nagyapámnál. A közeli homokbányába mentem játszani, ahol azt gondoltam, milyen jó szórakozás lesz a homokba ugrálni. A homokfal szélére álltam, és leugrottam. Mivel gyerek voltam, nem tudtam, hogy milyen veszélyes is ez, mert az ugrás után, a homokfal megindult, rám omlott, és majdnem megfulladtam. Sokáig el sem mertem mondani a szüleimnek félve a következményektől.

A képen középen vagyok látható. Balra mellettem a nagypapám van, akinél sok nyarat töltöttem. Bátyám a hordón ül, nővérem pedig mögöttem áll. A nővérem azt meséli, hogy ekkor döntetem el, hogy én vagy király, vagy olimpiai bajnok leszek. A rádióban hallottam Bácsalmási Péterről, aki híres rúdugró volt. Kitaláltam, hogy én is kipróbálom a csemői homokon. Két elszáradt napraforgószárat leszúrtam a homokba. Majd háncsból kötelet fontam. Ezt próbáltam különböző módon átugrani egy szőlőkaró segítségével.

Osztálytársaid is sportoltak valamit? Mekkora divat volt akkoriban sportolni?

Az általános iskolát a Ceglédi Katolikus Általános Iskolában kezdtem. Ekkor lejártam már az uszodába, itt töltöttem később szinte az egész nyaramat. Sok osztálytársamat összefogta egy tanár, és tanított minket úszni. Én szerencsés voltam, mivel Debrecenben a nagypapámmal sokat jártunk strandra, valamennyire már tudtam úszni. Tehetségemmel kitűntem a többi gyerek közül, később át is kerültem a vízilabda csapatba. Másodosztályban játszottunk, különösebb eredményt nem értem el termetem miatt. Így az úszásnál maradtam. A MOVE-hoz (Magyar Országos Véderő Egyesület) igazoltam. Ekkor kezdtem el versenyezni. Majd középiskolába a Ceglédi Gimnáziumba jártam, mint hadapród.

Később a Testnevelési Főiskolán végeztem.

Milyenek voltak akkoriban az edzések, fizikailag hogyan bírtad?

Össze sem lehet hasonlítani a mostani versenyzőkkel, mostani edzésekkel. Amatőrként versenyeztünk. Napi 2-3 órát edzettünk, és azt is nyáron, mivel télen zárva volt a strand.

Mi az első sportélményed, mikor indultál először versenyen?

16 éves koromra már ifjúsági úszóbajnok lettem. 18 évesen pedig elindultam az ifjúsági öttusa versenyen, ahol kimagasló eredményt értem el, ezüstérmes lettem. Első edzőm Takácsi Elek volt, aki megfogadta, hogy belőlem öttusázót farag.

Pontosan miből is áll az öttusa?

Az öttusa öt sportágból tevődik össze. Ezek pedig: lovaglás, vívás, lövészet, úszás, terepfutás. Eleinte, mikor még gyerek voltam, akkor a mellúszást úgy lehetett úszni, hogy közben bármikor használhattam pillangókart, csak a lábnak kellett melltempózni. Ekkor még nem lovaglás volt, hanem terepbicikli. Egy sorsolt sárga biciklin kellett megtennem 12 kilométert. Amikor a testnevelési egyetemen tanultam, akkor kezdtem el versenyszerűen lovagolni. Nekem ez ment a legjobban, mivel alacsony termetű vagyok. Viszont ebből adódóan ki lehet találni, hogy a legnehezebb számomra a futás volt, mivel apró lábaimat szaporán kellett szednem. Van is egy kép rólam, amikor már nagyon fáradt vagyok.

Mikor kezdte el öttusázni?

1946-tól a Ceglédi Vasutas Sportegyesület úszója és öttusázója lettem, majd a fővárosban a Budapesti Épületszerelő, később a Budapesti Fáklya öttusázója. 1950-től pedig a Budapesti Petőfi vívója, illetve 1954-től a Budapesti Traktor sportlovása lettem.

Mesélj a legeredményesebb éveidről:

1947-ben már a magyar válogatott tagja voltam, az ezt követő kilenc éven keresztül. 1947-ben ezüstérmes lettem egyéniben. Az 1948-as olimpián már részt vettem, de kimagasló eredményt nem értem el. Ugyanebben az évben bronzérmet szereztem egyéniben a magyar bajnokságon. Ettől kezdve minden évben elindultam csapatban és egyéni versenyben is egyaránt. Eredményeim: 1949-ben egyéniben arany, csapatban ezüstérem. 1950-ben csapatban egy-egy arany és egyéniben. 1951-ben egyéniben aranyérmet, csapatban ezüstérmet szereztem, valamint vívásban a párbajtőr csapatban aranyérmet nyertünk.

Legsikeresebb évem 1952 volt, amikor a Magyar Bajnokságban egyéniben és csapatban is ezüst érmet nyertünk. Ebben az évben kijutottam a nyári olimpiára, melyet Helsinkiben rendeztek meg. Csapatársaim Kovácsi Aladár és Bendek Gábor voltak. Csapatban olimpiai bajnokok lettünk, míg egyéniben olimpiai harmadik helyezett lettem.

1953-ban egyéniben és csapatban is ezüstérmet nyertünk. 1954-ben egyéniben aranyérmet, csapatban pedig ezüstérmet nyertünk.

Ugyanebben az évben bronzérmet szereztem lovaglás számban magasugratásból.

Pályafutásomat 1955-ben fejeztem be a magyar bajnokságban egy bronzéremmel, melyet csapatban nyertünk. 1956-os melbournei olimpián is elindultam, de itt csak lovaglásban. Ezt a versenyszámot Stockholmban rendezték meg. Ekkor már vihettem a saját lovamat a versenyre. Higanynak hívták. Meggyűlt vele a bajom, mivel a 4. akadálnál ledobott magáról és nem a ló ugrott akadályt, hanem én. Sajnos a versenyből kizártak, így nem értem el eredményt. Erről készült egy karikatúra is.

Mesélj az olimpiáról, milyen volt a verseny?

Először 1948-ban Londonban indultam el az olimpián, itt még nem értem el eredményt. Ide busszal és hajóval utaztunk. A 4 év alatt nagyon sokat készültem, így kijuthattam az 1952-es olimpiára, melyet Helsinkiben rendezték meg. Itt nem volt külön csapatverseny, hanem az egyéni elért eredmények alapján számították a csapat összpontszámát. Mivel egyéniben nagyon sikeresek voltunk, felállhattunk a dobogó legfelső fokára, ahol a magyar himnusz csak nekünk szólt.

Esélyesnek éreztétek magatokat?

Nem, mindenki egyenlő eséllyel indult, de igyekeztünk minden tőlünk telhetőt megtenni.

A lovakat akkor is sorsolták? Te melyik lovat kaptad? Milyen volt vele lovagolni?

Három ló volt velünk, Aranyos, Higany és Dobos. Az előversenyeken volt magasugratás és távolugratás, amelyet sokszor meg is nyertünk. Ezek a lovak akkoriban még nem sportlovak voltak, hanem fogatból kifogott, illetve a háború után megmaradt lovak voltak.

Egy istállóban voltunk elhelyezve az angol csapat lovaival. Egy alkalommal az angol királynő meglátogatta az angol válogatottat, amikor is lehetőségem volt vele pár szót váltani. Ekkor még nem volt akkora testőrsége, mint manapság.

Melyik versenyszám volt a kedvenced? Mi a legviccesebb történeted?

A lovaglás és a lövészet.

Ez 1955-ben Örkényben történt egy világbajnokságon. Én akkor már csak tartalék csapattagként vettem részt a versenyen. De úgy adódott, hogy Bódi János csapattársam megsérült. Edzőm úgy döntött, hogy János helyett én induljak el. Csapattársam Ferdinád Gyéza volt. Kötöttem egy fogadást az edzőmmel, hogy ha megnyerem a lovaglást, akkor megcsókolom a lovam, Elba fenekét. Szerencsés voltam, mert megnyertem a versenyt. Így teljesítenem kellett a fogadást. Erről szintén készült egy kép, ami sok újságban meg is jelent.

Indultál világbajnokságokon is, milyen eredményeket értél el?

1953-ban csapatban ezüstérmet nyertünk Santo Domingo-ban, a Dominikai Köztársaságban. 1954-ben nagyon örültem, hogy magyar közönség előtt versenyezhetek, mivel ezt a világbajnokságot Budapesten rendezték meg. Nagyon jól szerepeltünk csapatban, aranyérmet szereztünk. Egyéniben pedig a bronzérmet tudtam megszerezni. 1955-ben Zürich-ben csapatban aranyérmet szereztünk.

1956-ban egy bélyeget adtak ki rólam.

Volt-e ekkor már családod, kik szurkoltak Neked?

Az 1952-es olimpián már nő voltam. István fiam ebben az évben született, Mária lányom pedig két évvel később, 1954-ben. Később a feleségemtől elváltam. 1956 októberében éppen Bécsben voltam, amikor a rádióból értesültem, hogy Magyarországon forradalom van. Ekkor nagyon sok barátomat veszítettem el, köztük Hegedűs István öttusázót. Őt választották modellnek az 1948-ban kiadott húszforintoshoz.

Így haza sem tudtam jönni. Még halálhíremet is keltették családom legnagyobb megdöbbenésére.

Kezdetben pincérként dolgoztam, majd később testnevelő tanárként helyezkedtem el Németországban. Vívást oktattam nagyon sok éven keresztül a frankfurti egyetemen. Több tanítványom világbajnok lett.

Magyarországra csak 8 év után tudtam először utazni. Családom, főleg édesanyám hiányzott nagyon.

2000-ben költöztem vissza Magyarországra, Budapestre.

Én 2001. november 06-án születtem Cegléden. Dédit születésem óta ismerem. Nagyon sokat találkozunk. Amikor kicsi voltam, akkor ő segített nekem, hogy megtanuljak úszni. Később én is a CVSE sportolója lettem, jelenleg vízilabdázom. Dédi nagyon büszke rám, több meccsemre is eljött, hogy szurkoljon a csapatnak.

